

ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการทับศัพท์*

ภูเก็ต วาจนนท์ พ.บ., ปร.ด.
(ภาควิชาภาษาศาสตร์)

ท่านประธาน, ท่านผู้ใช้ภาษาไทย ห่วงใยภาษาไทย และหวังทะนุบำรุงภาษาไทยทุกท่าน.

การที่ผมเลือกนำเรื่อง "ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการทับศัพท์" มาพูดในวันนี้ มิใช่เป็นเพราะผมยกตนขึ้นเป็นผู้เชี่ยวชาญการทับศัพท์, ที่จริงผมเป็นเพียงผู้ใช้ภาษาไทยคนหนึ่งที่มีความลำบากยุ่งยากใจ และห่วงใยในการทับศัพท์ ซึ่งในขณะนี้เรายังไม่มีแบบแผนที่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไป. การใช้จึงยังสับสนและอยู่ในระยะแสวงหาความเหมาะสม. ผมจึงใคร่เรียนเสนอข้อคิดเห็นบางประการเกี่ยวกับการทับศัพท์ต่อที่ชุมนุมนี้ เพื่อพิจารณาแง่มุมต่างๆ ในอันที่จะหาทางปรับปรุงวิธีการทับศัพท์ให้ได้เหมาะสมและเป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้ภาษาไทยโดยทั่วถึงสืบไป. ผมหวังว่าการนำเรื่องเกี่ยวกับภาษาไทยมาพูด คงจะไม่เป็นการกระตุ้นศูนย์การหลับของท่านผู้ใด.

อีกประการหนึ่งประจวบกับในช่วงนี้ตรงกับการฉลอง 700 ปีลายเสือไทย, ผมจึงถือโอกาสเสนอเรื่องนี้เข้าร่วมการฉลอง ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชที่ทรงประดิษฐ์อักษรไทยให้เป็นพื้นฐานสำหรับภาษาไทยได้พัฒนามาอย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และมีช่องทางพัฒนาต่อไปได้อีกมาก.

ในโอกาสนี้ผมขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ภาษาไทยที่อบรมสั่งสอนให้ความรู้ภาษาไทยแก่ผม ซึ่งได้ใช้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมในวงกว้าง, ขอขอบคุณคุณอุทัย ทุติยะโพธิ์ ผู้อำนวยการกองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ได้กรุณาเป็นธุระจัดหาเอกสารที่ต้องการให้, ขอขอบคุณคณะกรรมการประชุมวิชาการ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลที่สำรองวันเวลาสำหรับการบรรยายครั้งนี้ไว้, ขอ

*คำบรรยายในการประชุมทางวิชาการ ณ ดึกจุลชีววิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล, 18 พฤศจิกายน 2526.

ขอบคุณท่านที่ให้ความสนใจมาฟังการบรรยาย และสุดท้ายขอขอบคุณล่วงหน้าสำหรับท่านที่จะให้ข้อคิดเห็นและคำแนะนำเพื่อความถูกต้องสมบูรณ์.

การทับศัพท์คืออะไร

การทับศัพท์ หมายถึงการเขียนคำภาษาหนึ่งด้วยตัวอักษรของอีกภาษาหนึ่ง, แต่ผมอยากจะให้กระชับขึ้นอีก โดยหมายถึงการเขียนคำภาษาหนึ่งด้วยตัวอักษรและอักษรวิธีของอีกภาษาหนึ่ง. สำหรับในที่นี้ผมจะจำกัดเพียงเรื่องการทับศัพท์ในภาษาไทย, หรือการเขียนคำต่างภาษาด้วยอักษรไทยและด้วยอักษรวิธีของไทยเท่านั้น.

เหตุใดจึงต้องมีการทับศัพท์

ท่านทั้งหลายย่อมทราบดีว่าในสังคมมนุษย์นั้นย่อมต้องการติดต่อกัน, ทั้งระหว่างคนที่ใช้ภาษาเดียวกันและกับคนต่างภาษา, ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารด้วยกริยาท่าทางหรือด้วยภาษาพูด หรือด้วยตัวหนังสือ. จากการศึกษาการมีสัมพันธ์แลกเปลี่ยนวัตถุปัจจัยในการดำรงชีพ, การค้าพาณิชย์, หรือแม้แต่จากการศึกสงคราม, การยึดครองประเทศ, ตลอดจนการถ่ายทอดประสบการณ์ความรู้และอารยธรรมแก่กันและกัน, เหล่านี้ทำให้รับถ้อยคำต่างภาษาเหล่านั้นเข้ามาในภาษาของตน. ในเบื้องต้นก็คงต้องใช้คำต่างภาษานั้นๆ ก่อน แล้วจึงค่อยปรับตัวปรับปรุงภาษาของตน, เพื่อดำรงลักษณะแห่งภาษาของตนไว้.

วิธีการปรับตัวเพื่อมิให้ภาษาอื่นท่วมทับภาษาของตนนั้น ตามความเห็นของผม อาจจำแนกออกได้เป็น 4 ประการ, คือ

1. การแปลศัพท์หรือเทียบศัพท์ ได้แก่ การใช้คำในภาษาของตนที่มีความหมายอย่างเดียวกันอยู่แล้ว แทนที่จะใช้คำต่างภาษา, เช่น

heart – หัวใจ

lung – ปอด

อย่างไรก็ตามคงต้องหลีกเลี่ยงคำศัพท์ที่ถือว่าไม่สุภาพด้วย, เช่น (ขออนุญาตไม่ยกตัวอย่างเพื่อคงเป็นคนสุภาพอยู่).

2. การถอดความหรือการแปลความ ได้แก่ การถ่ายทอดความหมายของคำศัพท์ต่างภาษานั้นออกเป็นข้อความในภาษาของตน, เช่น

hemiplegia – อัมพาตซีกหนึ่งของร่างกาย

3. การบัญญัติศัพท์ ได้แก่ การกำหนดคำขึ้นใหม่ โดยการประกอบคำหรือประดิษฐ์คำขึ้นจากคำในภาษาของตน เทียบให้มีความหมายตรงกับคำต่างภาษานั้นๆ ในเรื่องการผูกคำขึ้นใหม่นี้นับว่าคนไทย “มีหัว” หรือมีความสามารถมากพอๆ. ตัวอย่าง

คำว่า telegraph ติดอยู่นานพอสมควรและเพียงเสียงเป็น ตะแล็บแก็บ, แต่เมื่อหลุดออกมาเป็นโทรเลข ก็เปิดทางให้คำอื่นติดตามออกมาภายหลังอีกมาก, เช่น telephone - โทรศัพท์, television - โทรทัศน์, teletype - โทรพิมพ์, telecommunication - โทรคมนาคม, telepathy - โทรจิต, telemetry - โทรมิติ, แต่ telescope ไม่ใช่โทรกล้องนะครับ, เราใช้คำว่ากล้องโทรทรรศน์. ส่วน telephoto ยังต้องใช้ทับศัพท์อยู่, เป็นต้น.

ลองดูอีกสักคำหนึ่ง bicycle

ภาษาไทยใหญ่ใช้ *ตีนถีบ*

ภาษาไทยของเราก็ไม่เลว ใช้ *รถถีบ* และกริยาที่เราใช้รถชนิดนี้คือ *ถีบรถ*, แต่ถ้อยที่ถ้อยถีบกันเช่นนี้ดูไม่มีสัมพันธภาพอันดีต่อกันเลย. ในปัจจุบันเราใช้ *จักรยาน*, คำนี้ทำให้สามารถพัฒนาต่อได้. เราจึงมีคำ *จักรยานยนต์*, *จักรยานน้ำ* ซึ่งถ้าใช้ *รถถีบยนต์*, *รถถีบน้ำ* คงจะไม่เข้าท่า. นอกจากนี้อาจมี *จักรยานบิน* ในภายหน้า, ถ้าต่อปีกและมีเฟืองทอดให้หมุนใบพัดเร็วขึ้นพอ.

4. การทับศัพท์ ได้แก่ การเขียนคำต่างภาษาด้วยตัวอักษรและอักษรวิธีในภาษาของตน, ซึ่งเป็นเรื่องหลักที่จะกล่าวถึงต่อไปในการบรรยายคราวนี้.

จากการแปลศัพท์, การถอดความ และการบัญญัติศัพท์ สามารถทำให้ลดคำต่างภาษาลงไปได้มากก็จริง แต่ก็ไม่สามารถทำให้ปลอดจากคำต่างภาษาได้. เนื่องจากมีคำศัพท์ของตนไม่เพียงพอ และการบัญญัติศัพท์ขึ้นใหม่ให้เหมาะสมไม่ทันต้องการ, ประกอบกับมีความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการและศิลปวัฒนธรรมอย่างมากมาย และยังมี

ถ่ายเทถึงกันได้อย่างรวดเร็วด้วย. นอกจากนี้คำต่างภาษาบางประเภทก็จำเป็นต้องใช้เป็นคำทับศัพท์, เช่น ชื่อเฉพาะ (วิสามานยนาม) และคำที่เป็นสากล, เป็นต้น. ปัจจัยเหล่านี้ทำให้ยังต้องมีการทับศัพท์ในภาษาต่างๆ อยู่ต่อไปแม้แต่ภาษาไทยสุโขทัยในรัชสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ซึ่งถือเป็นภาษาไทยที่บริสุทธิ์มากนั้น ก็ได้มีผู้ศึกษาจากศิลาจารึกแล้วว่า มีคำต่างภาษาปนอยู่แล้วร้อยละ 13, หรือบางท่านว่ามีถึงร้อยละ 20.

ดังตัวอย่างจากจารึกสุโขทัย หลักที่ 1, ด้านที่ 1, บรรทัดที่ 1.

บ่อดอว่สขนทวรกษณภมบเนบดอว่ดวรสชวตบเนบอว่ทสชช

ถอดเป็นคำไทยปัจจุบันว่า พ่อกูชื่อ *ศรีอินทราทิตย์* แม่กูชื่อนางเสือง พี่กูชื่อบานเมือง

ในสมัยสุโขทัยลงมาถึงสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น, ภาษาไทยได้รับอิทธิพลสำคัญจากภาษาบาลีโดยทางพุทธศาสนาเถรวาทนิกาย, ภาษาสันสกฤตทางวรรณคดีและพุทธศาสนาเถรวาทนิกายมหายาน และภาษาเขมรโดยทางการปกครองและทางพิธีกรรมของศาสนาพราหมณ์.

ในสมัยกรุงศรีอยุธยาต่อมาจนถึงประมาณสมัยศตวรรษแรกของกรุงรัตนโกสินทร์ มีการติดต่อทางการพาณิชย์กับต่างประเทศเพิ่มขึ้นอีกเป็นอันมาก, เช่น จีน, เปอร์เซีย, ฮาวาย, มลายู, โปรตุเกส, อังกฤษ, ฮอลันดา, ฝรั่งเศส, ญี่ปุ่น, เราจึงมีภาษาเหล่านี้เข้ามาอยู่ในภาษาไทยเพิ่มขึ้นอีก. นอกเหนือไปจากภาษาของชาติที่มีการติดต่อกันอยู่แต่เดิมแล้วในฐานะเพื่อนบ้าน, อาทิ มอญ, พม่า, ญวน, เขมร, กรุงศรีอยุธยาจึงคราคร่ำไปด้วยคนหลายชาติหลายภาษา, เพราะเป็นนครสำคัญของย่านนี้ของโลก.

เรื่องคนต่างชาติในยุคนั้น มีผู้ให้ข้อสังเกตที่น่าสนใจว่า ชาติที่สนิทชิดเชื้อ, วางใจได้ และมีคุณประโยชน์ต่อบ้านเมือง, เช่น จีน, มอญนั้น ไทยได้อนุญาตให้ตั้งหลักแหล่งในกำแพงเมืองได้. ส่วนชาติอื่นๆ รวมทั้งญี่ปุ่นให้อยู่เป็นแต่ละหุ่มบ้านนอกกำแพงเมือง, มีแม่น้ำคั้น และอยู่ในระยะวิถีกระสุนปืนใหญ่จากป้อมในกรุงจะยิงถล่มได้โดยสะดวก.

ในช่วงศตวรรษหลังของกรุงรัตนโกสินทร์เป็นต้นมาได้มีภาษาตะวันตก (ภาษาฝรั่ง) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษได้เข้ามาสู่ภาษาไทย. จากการที่เราได้รับความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และวิชาการสาขาต่างๆ จากประเทศเหล่านั้น ทำให้เราใช้ภาษาตะวันตกปนกับภาษาของเราอย่าง

มากมายจนน่าวิตก, เช่น แพทย์เราซึ่งเขียนเอกสารทางการแพทย์กันค่อนข้างมาก, ถ้าไม่เขียนเป็นภาษาต่างประเทศก็เขียนเป็นภาษาไทยปนอังกฤษ ซึ่งมีคำภาษาอังกฤษปนด้วยมีใช้น้อย, จนมีผู้กล่าวว่า เป็นบทความภาษาอังกฤษปนไทย. การปรับแก้ภาวะนี้ตามวิธีดังกล่าวข้างต้น จึงลดคำต่างภาษาลงได้มาก, การทับศัพท์เป็นวิธีที่สำคัญในการลดคำที่เขียนด้วยตัวอักษรต่างภาษา, แต่ตัวอักษรต่างภาษานั้นคนทั่วไปไม่อาจใช้ประโยชน์ได้.

วิธีการทับศัพท์

วิธีการทับศัพท์ จำแนกได้เป็น 3 วิธี ได้แก่

1. การถ่ายเสียง
2. การถ่ายอักษร
3. การถ่ายเสียงร่วมกับการถ่ายอักษร

การถ่ายเสียง คือการทับศัพท์ด้วยการสะกดอักษรให้อ่านได้เหมือนหรือใกล้เคียงกับคำต่างภาษานั้นๆ โดยไม่คำนึงถึงองค์ประกอบของคำในภาษาเดิม, เป็นวิธีของผู้ใช้ภาษาโดยทั่วไป. การทับศัพท์ด้วยวิธีนี้มีประโยชน์ในแง่อ่านออกเสียงได้ใกล้เคียงกับเสียงที่ใช้พูดจากัน, แต่บางครั้งไม่อาจชี้แนะถึงการสะกดคำในภาษาเดิม และมีข้อเสียที่อาจสะกดจากคำเพี้ยนเสียงไป เพราะฟังไม่ถนัด, ไม่คุ้นเสียง, จับเสียงผิด, เนื่องจากเป็นคำใหม่หู, ผู้พูดออกเสียงและสำเนียงต่างกัน, ตลอดจนจนอักษรวิธีไม่เอื้อที่จะเขียนคำทับศัพท์ให้ตรงเสียงบางเสียงของคำต่างภาษาได้, ถึงตอนนี้ใครขอเรียนว่าอันความภาคภูมิใจที่ว่าภาษาไทยเราเขียนเสียงในภาษาอื่นๆ ได้ทุกเสียงนั้น ควรเป็น

เพียงเขียนเสียงภาษาอื่นได้มากกว่าภาษาใดๆ ในโลกนี้เท่านั้น

การถ่ายอักษร คือการทับศัพท์โดยยึดการเทียบอักษรระหว่าง 2 ภาษานั้น ตามหลักเกณฑ์ที่นักภาษากำหนดขึ้น ผลดีคือทราบคงต้นตอของคำทับศัพท์นั้นๆ แต่มีผลเสียที่บางครั้งทำให้ออกเสียงคำทับศัพท์ผิดเพี้ยนไปจากที่ควร, หรือมีการสะกดที่ยุ่งยากซับซ้อน และต่างไปจากอักษรวิธีพื้นฐานของภาษาคำทับศัพท์นั้น. นอกจากนี้มีหลายภาษาที่ใช้ตัวอักษรแบบเดียวกัน แต่ใช้ต่างกันและออกเสียงต่างกัน, เช่น อักษรโรมัน, เป็นอักษรที่ใช้เขียนภาษาตะวันตก (ฝรั่ง) เกือบทุกภาษา และอักษรโรมันนี้กำลังแพร่หลายยิ่งขึ้นจากการเขียนภาษาที่ไม่มีตัวอักษรของตัวเอง, หรือใช้เขียนภาษาต่างๆ ด้วยอักษรโรมัน (Romanized) เพื่อประโยชน์ในการศึกษาและเพื่อสอดคล้องกับการใช้งานในยุคสมองกล. หลักเกณฑ์ต่างๆ ในการเทียบอักษรจึงยุ่งยากพอดู, ไม่สะดวกแก่ผู้ที่มีใช้นักภาษา และไม่ตรงกับการใช้สอยประจำวัน.

การถ่ายเสียงร่วมกับการถ่ายอักษร คือการทับศัพท์ที่อาศัยหลักการทั้ง 2 อย่างข้างต้นร่วมกัน. คำทับศัพท์ในอุดมคตินั้น, คือ “คำที่สะกดแล้วอ่านออกเสียงได้เหมือนคำต่างภาษานั้น และสามารถถ่ายอักษรกลับไปเป็นภาษาเดิมได้ถูกต้องด้วย”. แต่คำเช่นนี้มีน้อยเต็มที, ส่วนใหญ่ทำได้เพียง “ออกเสียงได้คล้ายคำเดิมและพอรู้เค้าการสะกดในภาษาเดิม”. ทั้งนี้เพราะภาษาต่างๆ มีความแตกต่างกันในอักษรวิธีและการออกเสียงในภาษาของแต่ละภาษา.

ตัวอย่างเทียบการทับศัพท์ทั้ง 3 วิธี

	วิธีถ่ายเสียง	วิธีถ่ายอักษร	วิธีถ่ายเสียงร่วมกับการถ่ายอักษร
Penicillin	เพนนิซิลลิน	เพนนิซิลลิน	เพนนิซิลลิน
Maugham	มอม	มอร์กัม	มอห์ม
Salisbury	ซอลสเบอรี	ซาลิสเบอริย์	ซอลสเบอริย์
Orchid	ออคิด	ออร์คิต	ออร์คิต
Slider	สไลด์อ้อ	สไลเดอร์	สไลด์อ้อ

ถ้าเราลองพิจารณาวิวัฒนาการของภาษาของมนุษย์ พัฒนาการของการเรียนรู้ภาษา และธรรมชาติของการสื่อสารระหว่างคนต่างภาษา, อาจจะทำให้เราพิจารณาเรื่องวิธีการทับศัพท์ได้เหมาะสมขึ้น, ดังนี้

ภาษาของมนุษย์มีวิวัฒนาการเริ่มจากภาษาท่าทาง แล้วจึงมีภาษาเสียงซึ่งเป็นสัญลักษณ์แสดงความหมายต่างๆ

ใช้สำหรับสื่อสารกันด้วยการพูด-ฟัง, ต่อมาจึงมีภาษาภาพและตัวหนังสือ, ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แทนเสียง, ใช้สำหรับสื่อสารกันด้วยการเขียน-อ่าน, ซึ่งสอดคล้องกับพื้นฐานวิวัฒนาการของสมองมนุษย์ด้วย

การเรียนรู้ภาษาก็เช่นเดียวกัน, จากวัยทารกเติบโตตามลำดับจนรู้ภาษานั้น ต้องผ่านการเรียนรู้ภาษาท่าทาง,

ภาษาพูด-ฟังแล้วจึงเรียนรู้ภาษาหนังสือในที่สุด. โดยมีพื้นฐานพัฒนาการของสมองรองรับตามลำดับ.

การสื่อสารระหว่างคนต่างภาษา ที่ไม่เคยรู้ภาษาของกันและกันมาก่อน, ก็ต้องเริ่มด้วยภาษาท่าทาง, ภาษาพูด-ฟัง และภาษาเขียน-อ่านในที่สุด.

ด้วยเหตุนี้ผมจึงมีความเห็นว่า แนวทางในการทับศัพท์น่าจะมึลำดับดังต่อไปนี้

1. ใช้เสียงของคำต่างภาษานั้นเป็นพื้นฐาน.
2. ปรับเสียงให้เหมาะกับภาษาของตน, หรือตามความนิยมในภาษาของตน.
3. สะกดด้วยอักษรและอักขรวิธีในภาษาของตน, ตามเสียงในข้อ 2.
4. ปรับการสะกดคำ เพื่อแสดงเค้าที่มาของคำในภาษาเดิมพอสมควร, โดยที่การสะกดนั้นไม่ควรกระทบ

	Morgagni	Cognac	Cologne
ออกเสียง	มอ-กาน-ยี	คอน-ยัก	โค-โลน
ปรับการสะกด	มอร์กานยี	คอนยัค	โคโลนย์
ปรับอีกครั้ง	มอร์กานญี	คอนญัค	โคโลนญ์ (โคโลญ)

(เพื่อใช้ y เฉพาะ y นญี จึงแทน gn ในคำภาษาฝรั่งเศส และเนื่องจาก ญี เมื่อเป็นตัวสะกด ออกเสียงตามแม่กน จึงอาจเขียน โคโลนญ์ เป็น โคโลญได้. แต่ผมเห็นว่าควรเขียนไว้ให้ครบ, เพื่อการเทียบ).

จึงสรุปรวบยอดว่า ออกเสียงคำต่างภาษานั้นอย่างไร ในภาษาไทย ก็เขียนทับศัพท์ด้วยอักษรไทยให้ออกเสียงได้ อย่างนั้น และคงเค้าที่มาของคำในภาษาเดิมพอสมควร.

การทับศัพท์ในภาษาไทย

ตามที่ได้กล่าวแล้วในตอนต้นว่า ไทยเราได้รับคำต่างภาษาเข้ามาใช้ในภาษาไทยเป็นลำดับมา และนานมาแล้ว, แม้ก่อนสมัยสุโขทัย, ต่อเมื่อพ่อขุนรามคำแหงมหาราชได้ทรงประดิษฐ์อักษรไทยขึ้น โดยการดัดแปลงปรับปรุงเพิ่มเติมจากอักษรขอมเมื่อ 700 ปีมาแล้ว, ก็ได้ใช้อักษรไทยเขียนคำต่างภาษาเหล่านั้น นับว่าเป็นการเริ่มการทับศัพท์ในภาษาไทย (ก่อนหน้านั้นเราใช้อักษรขอม) และด้วยอัจฉริยภาพของบรรพบุรุษไทยได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงมาโดยลำดับ, ได้ขีดเกล้าทั้งรูปสะกดและเสียงให้เหมาะสมแก่ตา, หู และลิ้นไทย (หมายถึงการออกเสียง, มิใช่ความอร่อย) จนเป็นที่ยอมรับว่าคำเหล่านั้นเป็นคำไทยไปแล้วทั้งหมด, หรือถือว่าเป็นคำไทยในภาษาไทยปัจจุบัน ซึ่งมีคำที่มาจากภาษาบาลี-สันสกฤตอยู่มากที่สุด เห็นได้จากชื่อของบรรดาท่านที่อยู่ในห้องประชุมนี้, มีใครบ้าง

กระเถือนการออกเสียงตามข้อ 2, ทั้งไม่แตกต่างไปจากอักขรวิธีในภาษาของตนจนเกินไปนัก และอาจต้องปรับตามความเหมาะสมอีกครั้งหนึ่งด้วย.

ตัวอย่าง

- Vitamin (ไว-ตา-มิน) คนไทยนิยมอ่าน *วิตามิน* หรือ *วิตะมิน*
- John (จอห์น) ปรับการสะกดเป็น *จอห์น* ซึ่งช่วยแยกจาก *จอ* ในภาษาไทยด้วย.
- Cesium (ซี-สิ-อัม) เมื่อออกเสียงเร็วจะเป็น *ซีเสียม*, ปรับการสะกดเป็น *ซีเซียม* เพื่อเสียงคำว่า *เสียม*
- Cookie (คุกกี้) ใช้ตามเสียง
- Cook (คูก) ปรับเสียงเป็น *กูก* คงเสียงคำ *คูก* ในภาษาไทย
- Paris (ปา-รีด) สะกดเป็น *ปารีส* (จากเสียงอังกฤษ)
- (ปา-รี) สะกดเป็น *ปารีส* (จากเสียงฝรั่งเศส)

ครับที่ชื่อเป็นไทยเดิม. ต่อจากนี้ไปเมื่อผมกล่าวถึงภาษาไทยจะหมายถึงภาษาที่ไทยดัดแปลงขีดเกล้าแล้วเหล่านี้นี้ด้วย.

ตกมาถึงยุคปัจจุบัน ภาษาไทยต้องรับศึกหนักอีกวาระหนึ่ง, จากการหลั่งไหลล้นหลามของคำภาษาตะวันตก ซึ่งเป็นสื่อความเจริญทางวิทยาศาสตร์และวิชาการแขนงต่างๆ ที่รวดเร็วอย่างรวดเร็วจึงเป็นเรื่องที่ทำทนายคนรุ่นปัจจุบันที่จะแก้ปัญหาและพัฒนาภาษาไทยให้คงเอกลักษณ์และใช้การได้ดีสืบไป. ด้วยการใช้คำไทย, บัญญัติคำไทยเพิ่มขึ้น และในกรณีจำเป็นก็ใช้การทับศัพท์ เพื่อให้สื่อความหมายระหว่างบุคคลที่รู้ภาษาไทยเพียงภาษาเดียวได้ แต่ระบบการทับศัพท์ในภาษาไทยในขณะนี้มีปัญหาและมีเสรี. ถ้าจะกล่าวด้วยสำนวนจารีกลสุโขทัยก็ต้องว่า *ใครใคร่ทับ-ทับ ใครใคร่ถ่าย-ถ่าย*, ซึ่งผมหมายถึงทับศัพท์ และถ่ายอักษร.

ปัญหาสำคัญของการทับศัพท์, ได้แก่ *การออกเสียง คำทับศัพท์* ในกรณีที่รูปสะกดของคำทับศัพท์กับการออกเสียงไม่ตรงกัน, เช่น

คำทับศัพท์	อ่านตามตัวสะกด	หวังให้ออกเสียง
พลาสติก	พลาต-สะ-เตอ	พลาต-สะ-เต้อ
แฟกเตอร์	แฟก-เตอ	แฟ็ก-เต้อ
คาร์บอนเนต	คา-บอ-เนต	คา-บอ-เหนต
เทคโนโลยี	เทก-โน-โล-ยี	เท็ก-โน-โล-ยี
ออกซิเจน	ออก-ซิ-เจน	อ็อก-ซิ-เจ้น
(ออกซิเยน	ออก-ซิ-เยน	อ็อก-ซิ-เย่น)

แต่ที่ไม่รู้สักว่าเป็นปัญหาทั้งก็เฉพาะในกลุ่มของผู้รู้ภาษาของคำเดิมเท่านั้น จึงจะสามารถออกเสียงไปตามรูปคำภาษาเดิม, โดยหาได้คำหนึ่งถึงการออกเสียงตามหลักเกณฑ์ของภาษาไทยไม่. ส่วนผู้ที่ไม่มีความรู้ภาษาเดิมดังกล่าว, หรือผู้ที่รู้แต่ภาษาไทย, หรือผู้ที่ไม่คุ้นเคยกับคำดังกล่าว, คือคนวงนอก. ก็จะออกเสียงคำทับศัพท์นั้นตามหลักเกณฑ์ของภาษาไทย, เสียงที่ออกมาจึงแตกต่างไปจากคำเดิม, ซึ่งหลายท่านคงสังเกตได้บ่อยๆ จากผู้ประกาศทางวิทยุหรือโทรทัศน์ และหากจะหวังให้ประชาชนทั่วไปออกเสียงคำทับศัพท์ประเภทนี้ให้ได้เสียงตรงที่ต้องการ ก็ควรจะมีหลักเกณฑ์ให้เขายึดถือได้ว่าเมื่อสะกดอย่างนั้นจะต้องออกเสียงอย่างไร. แต่เราก็ไม่มีหลักเกณฑ์ดังกล่าวให้เขา, ทำให้ต้องจดจำเอาเป็นคำๆ ซึ่งยากแก่การเรียนรู้ภาษาไทยยิ่งขึ้น.

ท่านลองพิจารณาต่อไปนี้จะลองออกเสียงด้วยตัวท่านเอง, โดยยอมลดศักดิ์ศรีของท่านว่าท่านไม่รู้คำเดิมในภาษาอื่นมาก่อน, ท่านออกเสียงคำใดว่าอย่างไร, มีหลักเกณฑ์อย่างไรจึงออกเสียงอย่างนั้น. ผมขออนุญาตไม่รบกวนท่านที่อ่านตามหลักภาษาไทยไม่ได้.

มาสเตอร์	มิสเตอร์
ดรายเออร์	มอชเชออร์
ล๊อคเกอร์	ชิงเกอร์
พิคเจอร์	ทิงเจอร์
แคนดิดา	ลินดา
เกรเนดา	คานาดา
โรมานอฟสกี	สกี
การ์เดน	เรลิตเดนท์
ไฮลเดน	เปรลิตเดนท์
โดมิโน	อะมิโน

แอลฟา	อัลฟา
สกาลา	กัวเตมาลา
ปีศาจ	เปโซ
อลาบามา	ปานามา
มาร์ตินี	มักกะโรนี
คอมปัสซิเมนต์	ซีเมนต์
โมนอกไซด์	มอเดอไรซ์

ที่จริงแล้วภาษาไทยก็มีคำประเภชเขียนอย่างหนึ่งออกเสียงอย่างหนึ่งอยู่เหมือนกัน, เช่น ประโยชน์, ประวัติ, ปัญญา, ดิลก, ดิเรก, อ้ามาตย์, ฯลฯ ซึ่งนอกกฎเกณฑ์แล้วเราจะเพิ่มคำเช่นนี้ในรูปคำทับศัพท์ให้เป็นภาระหนักขึ้นอีกหรือ, ทั้งๆ ที่ภาษาของเรามีวิธีสะกดให้ออกเสียงตามต้องการได้.

นอกจากนี้แล้ว การเพิ่มพูนของคำทับศัพท์ที่ออกเสียงไม่ตรงกับรูปสะกดมากขึ้นเรื่อยๆ จะมีผลกระทบต่อหลักการอ่านคำไทยต่อไปในภายหน้า, ชักนำไปอ่านคำไทยเลอะไปด้วย. ต่อไป กานดา, อูกานดา, กากเดน, การ์เดน, วาทีนี, มาร์ตินี จะแยกอ่านกันอย่างไร.

การทับศัพท์โดยนักภาษาหรือนักวิชาการซึ่งรู้ภาษาเดิมของคำนั้นๆ ด้วย, ได้ทับศัพท์ด้วยวิธีถ่ายอักษร. โดยมุ่งจัดอักษรต่างภาษา และให้สามารถถ่ายกลับไปเป็นภาษาเดิมได้เป็นสำคัญ, ไม่คำนึงถึงการออกเสียงมากนัก. คำที่ได้จึงมีลักษณะเป็น *ภาษาเงิบ* หรือ *ภาษารูปอักษร*, ขาดพื้นฐานสำคัญที่ว่า *ตัวหนังสือเป็นสัญลักษณ์แทนเสียง*. ผมมีความเห็นว่า การทับศัพท์ ควรมุ่งมุ่งหมายให้ได้เป็นประโยชน์ในทางใช้สอยสำหรับมหาชนเป็นหลัก, คือสมบูรณ์ทั้งการออกเสียง, อ่าน-พูด และรูปสะกด. มิใช่ นักภาษาหรือนักวิชาการ "เอามั่น" แต่ฝ่ายเดียว. เนื่องจากคำทับศัพท์จำนวนไม่น้อยจะคงอยู่ต่อไปในภาษาไทยและจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ, หากไม่ปรับให้สอดคล้องกับอักษรวิธี

ของภาษาไทยแล้ว จะเป็นปัญหาและอุปสรรคอย่างใหญ่หลวงในการเรียนรู้ภาษาไทยของเรา.

การทับศัพท์ในภาษาไทยนั้น ควรได้คำนึงถึงทรัพยากรและคุณวิเศษของภาษาไทยซึ่งเป็นมรดกอันล้ำค่าจากบรรพบุรุษของเรา, เช่น วรรณยุกต์, พยัญชนะ, สระ, การันต์, เป็นต้น.

วรรณยุกต์

ภาษาไทยเป็นภาษาในตระกูลภาษาไทย-จีน, อันเป็น *ภาษาคำโดด* หรือน้อยพยางค์. ภาษาตระกูลนี้มีลักษณะเด่นคือ มีระดับเสียงสูงต่ำแสดงความหมายของคำแตกต่างออกไป, เกิดความไพเราะดุจเสียงดนตรี. ภาษาคำโดดจึงมีอีกชื่อหนึ่งว่า *ภาษาเสียงดนตรี* ภาษาไทยมีเสียงเป็น 5 ระดับ, ได้แก่ ระดับเสียงสามัญ, เอก, โท, ตริ และจัตวา. และมีผู้กล่าวว่าไม่มีภาษาใดที่ออกเสียงได้มากเท่าภาษาไทยนอกจากภาษาจีนกวางตุ้ง.

ตัวอย่าง

กง	ก่ง	กั๋ง	กิง	กั๋ง
คา	—	ค่า	คำ	—
—	ชา	ช่า	—	ชา

เมื่อระดับเสียงเปลี่ยนไปก็เปลี่ยนความหมายของคำ. ดังเรื่องอาสามัครอเมริกาหนีออกปากขอ *หมาเนา* มาใส่ข้าวผัดของตน, ซึ่งความจริงแล้วเขาต้องการ *มะนาว*, แต่ออกเสียงผิดระดับจึงได้เฮฮาเกิน. ภาษาอื่นๆ ในตระกูลภาษานี้ไม่มีเครื่องหมายวรรณยุกต์แสดงระดับเสียง. การเขียนจึงเหมือนกันแต่ต้องอาศัยคำประกอบอื่นๆ ในประโยคจึงจะทราบว่าเป็นระดับเสียงใด และหมายถึงอะไร. ภาษาไทยเป็นภาษาเดียวที่มีเครื่องหมายวรรณยุกต์กำกับเสียงเหล่านั้น ทำให้เขียนแสดงระดับเสียงได้แน่นอน, เราจึงน่าจะใช้ทรัพยากรพิเศษทางภาษานี้มากำกับเสียงในคำทับศัพท์ด้วย.

เครื่องหมายวรรณยุกต์ในลายสือไทยของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชมีเพียงไม้เอก (·) กับไม้โท (◌) เท่านั้น. จวบจนถึงรัชสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชในสมัยอยุธยาจึงได้มีครบเป็นไม้เอก (·), ไม้โท (◌), ไม้ตรี (◌) และไม้จัตวา (◌) อย่างปัจจุบัน. เราจึงสามารถเขียนคำเสียงระดับต่างๆ ได้แน่นอนและสมบูรณ์. ตัวอย่างคำที่ใช้ไม้ตรีและไม้จัตวา, เช่น

กวยจับ, กวยจี๋, กวยเตี๋ยว, เกี๋ยว, เกี๋ยะ, กอเอี้ยะ, เกี้ยมอี๋, ปาท่องโก๋, กุย, จิกโก๋, ปีม, ปรีฟ, ปลัก, แก็ส, แก็ป, กอปปี้, ปาเต๊ะ, สะเต๊ะ, คาโต๊ะ, บ้าบ๋า และอีกมาก

มายซึ่งภาษาอื่นเขียนไม่ได้. ใครมีเพื่อนฝรั่งลองให้เขียนทับศัพท์คำไทยเป็นฝรั่ง สำหรับคำต่อไปนี้ (ซึ่งมีความหมายทุกคำ) พอง, พ็อง, ผอง, ผ่อง, ปอง, ป่อง, ป็อง, ป้อง, คงเขียนได้เป็น pong เท่านั้น และถ้ายังไม่ยอมแพ้ราบคาบจะเพิ่ม โพง, โผง, โป่ง, โป้ง, โป้ง, ผง, พง, ปง, ป่ง, ปิ่ง, เข้าไปอีกก็จะสนุกยิ่งขึ้น.

โอกาสนี้ขอฝากนักสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนสมัยกรุงสุโขทัย. เพราะจากจารึกสุโขทัยบันทึกความสนุกสนานในวันนักขัตฤกษ์, มีเสียงขับร้อง, ดนตรี, คนเบียดเสียดกันดู, เมาเทียน, เล่นไฟ, อย่างที่กำลังมีอยู่ในระหว่างนี้ที่สุโขทัย. จารึกนั้นกล่าวว่า “.....เมืองสุโขทัยนี้มีดังจักแตก” แต่ไม่เห็นมีกล่าวถึงเรื่องร้านอาหาร, การรับประทาน, คนสุโขทัยไม่กินเป็นอดิเรกหรืออย่างไร. แล้วไทยปัจจุบันเอานิสัยมาจากไหนจึงกินทุกโอกาส. อาหารจีนที่ออกเสียงใช้วรรณยุกต์ตัว และจัตวามีในสมัยสุโขทัยหรือไม่ มีก๊วย, นุงชาก๊วย, ใส่เกี๋ยะ, ไปกินเกี๋ยว หรือไม่, ฯลฯ.

การทับศัพท์รุ่นใหม่ไม่ใช้วรรณยุกต์ อ้างว่าคำในภาษาเดิมไม่มี และปล่อยให้การออกเสียงลอยตัว. แต่เราก็มีคำบาลีสันสกฤตซึ่งภาษาเดิมก็ไม่มีวรรณยุกต์ นำมาปรับให้เหมาะกับการออกเสียงตามความนิยมของเรา, เช่น เสน่ห์, สนเท่ห์, ฟ่าห์, เป็นต้น. ผมจึงเห็นว่าเราน่าจะใช้วรรณยุกต์กำกับคำทับศัพท์ให้ออกเสียงตรงกับความนิยมของเรา, แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงนี้จะทำให้ดูรุงรังสายตาในระยะแรก แต่จะได้ประโยชน์คุ้มในการอนุรักษ์อักขรวิธีของไทย. นอกจากนั้นคำต่างภาษาที่เป็นคำพยางค์เดียวหากไม่ใช้วรรณยุกต์เข้าช่วย อาจทำให้สับสนกับคำไทย, เช่น *ปลักไฟ* จะเป็น *ปลักไฟ*, เมื่อผสมกับคนที่ออกเสียง *ไฟ* เป็น *ไคว* เข้าด้วยกันจะได้ *ปลักไคว* หรือยึดเสียงออกเป็น *ปลักควาย*.

พยัญชนะ

พยัญชนะไทยมี 44 รูป (รวม ข และ ศ) และออกเสียงได้ 28 เสียง, เพราะมีเสียงซ้ำกันอยู่หลายตัว, คือ

ข (ข)	ค (ค) ฉ	ช ฉ	ฎ ด ฑ
ฏ ต	ฐ ถ	ฑ ฒ ท ฑ	ณ น
พ ภ	ล พ	ศ ษ ส	ญ ย

หมายเหตุ ฑ บางกรณีออกเสียง ด, เช่น บัณฑิต (บัน-ฑิต), มณฑป (มน-ฑป).

เข้าใจว่าเดิมทีคงจะออกเสียงต่างกัน, จึงมีรูปต่างกัน แต่ต่อมามีคนรุ่นหลังไม่สามารถถกลักษณะเสียงที่ต่างกัน

เหล่านั้นไว้ได้.

การมีพยัญชนะต่างรูปและซ้ำเสียงอยู่มากเช่นนี้ เราจึงอาจเลือกใช้เทียบกับตัวอักษรในภาษาอื่นได้มากกว่า เพื่อจำแนกคำที่สะกดแตกต่างกัน. แต่ในบางกรณีก็ไม่อาจแทนเสียงได้สมบูรณ์ เนื่องจากระบบการออกเสียงของเราต่างไป.

ตัวอย่าง

พุทธ	บุต-ดั่ง	(พุด-ทัง)
orthopedics	ออร์โรปีดิคส์	(ออ-โท-ปี-ติก)

เช่นเดียวกับ

ch - ช	cherry - เชอร์รี่
sh - ฉ	Sherrington - เชอร์ริงตัน

พยัญชนะไทยยังจำแนกเป็นอักษรสูง, กลาง, ต่ำ. ซึ่งอักษรแต่ละกลุ่มเมื่อประกอบเป็นคำเป็น, คำตาย และเมื่อใช้วรรณยุกต์ประกอบ ก็จะมีระดับเสียงแตกต่างกันออกไป. นอกจากนี้ภาษาไทยยังมีกฎเกณฑ์เพิ่มเติมสำหรับการออกเสียงพยัญชนะประสม (อักษรนำ, อักษรควบ) อีกด้วย. การออกเสียงคำในภาษาไทยจึงตายตัว, จะมียกเว้นอยู่บ้างที่ออกเสียงนอกกฎเกณฑ์. ดังตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นแล้ว.

ถ้าพิจารณาตามแนวทางการทับศัพท์ที่เสนอในตอนต้น ก็ต้องดูว่าพยัญชนะในคำต่างภาษานั้นออกเสียงอะไร แล้วจึงเทียบอักษรไทยที่ออกเสียงนั้นหรือใกล้เคียงที่สุด. ผมจะขอยกตัวอย่างเพียงบางพยัญชนะเท่านั้น, เพราะเวลาจำกัด.

1. J

ในภาษาอังกฤษ เป็น จ ซึ่งเดิมคนรุ่นก่อนเคยใช้ ย กันมาก่อน, เช่น

Jacob	-ยาขอบ	-จาขอบ
Joseph	-โยเซฟ	-โจเซฟ

การเปลี่ยนอักษรจาก ย เป็น จ นั้นนับว่าโชคดีทันเวลา, พอมีเครื่องบินไอพ่นเกิดขึ้นเราจึงทับศัพท์ว่า เจ็ท - Jet ได้ทันที.

ในภาษาเยอรมันเป็น ย, เช่น

Jena	-เยน่า	Jung	-ยุง
------	--------	------	------

ในภาษาสเปน เป็น ฮ, เช่น

Juan	-ฮวน	Jose	-โฮเซ
Navajo	-นาวาโฮ		

2. C

อาจออกเสียงได้หลายอย่าง แล้วแต่กรณี, เช่น
ค Coca Cola - โคคา โคล่า, Coccus - ค็อคคัส
ก Copy - ก๊อปปี

ช Cytology - ซัยโตโลยี, Coeliac - ซีลิแอ็ค

ช Species - สปีชีส์ Special - สเปเชียล

ค Icecream - ไอศกรีม

การเทียบอักษรจากเสียงดังกล่าว, เมื่อซ้ำกัน ก็อาจยกย้ายใช้พยัญชนะอื่นที่ซ้ำเสียงกันเท่าที่ทำได้, เช่น ตัว ค นอกจากตรงกับ c แล้วก็อาจใช้กับ k (สารศิริราชใช้ ก) หรือ ch (ที่ออกเสียง ค) ซึ่งอาจหลีกเลี่ยงไปใช้ ฉ แทนได้, เป็นต้น.

ในกรณีเป็นตัวสะกด, ตัว c ควรเทียบกับตัว ก เพื่อให้ตรงเสียงท้ายคำ, เช่น พลาสติก แทนที่จะเป็น พลาสติค.

3. P

เทียบกับพยัญชนะไทยได้ 2 ตัว, คือ พ และ ป แล้วแต่ว่าคำนั้นออกเสียงเป็นเสียงใด, เช่น

Poland	- โปแลนด์	Peptide	- เปปไทด์
Printing	- พรินต์	Plot	- พล็อต

ราชบัณฑิตยสถาน เคยให้ใช้ ป และอาจใช้ พ สำหรับบางคำ. แต่ในปัจจุบันให้ใช้ พ. นอกจากคำที่ใช้ ป จนเป็นคำสามัญแล้ว, เช่น เปอร์เซนต์ และคำที่ลงท้ายด้วย -pic ให้ใช้ -ปิก. การใช้แบบของราชบัณฑิตยสถาน จะทำให้การออกเสียงคำบางคำแปลกไปกว่าที่เคย.

4. T

เทียบกับพยัญชนะไทยคือ ต และ ท แล้วแต่ว่าคำนั้นออกเสียงเป็นเสียงใด.

Ton	- ตัน	Hematocrit	- ฮีมาโตคริต
Tennis	- เทนนิส	Glottis	- กลอตติส

ราชบัณฑิตยสถานเคยให้ใช้ ต และ ท สำหรับบางคำ. แต่ในปัจจุบันให้ใช้ ท ยกเว้นคำที่ใช้ ต จนเป็นคำสามัญแล้ว, เช่น ไนโตรเจน. แต่ในประกาศชื่อธาตุนั้นก็ยังใช้ *ทังสเตน* แทนที่จะเป็น *ทังสเทน*, หรือ *ไอน์สไตเนียม* แทนที่จะเป็น *ไอน์สไตเนียม*. การใช้แบบของราชบัณฑิตยสถานจะทำให้การออกเสียงคำบางคำแปลกไปกว่าที่เคย เช่นเดียวกับอักษร p.

ด้วยเหตุนี้ Potassium

- ไปแตสเซียม หรือ โปตัสเซียม (ทั่วๆ ไป)

- ไปดตสเซียม (ราชบัณฑิตยสถาน แบบเดิม)
- โฟดตสเซียม (ราชบัณฑิตยสถาน แบบใหม่)
- ไปดตสเซียม (สารคดีราช)
- ไปดตสเซียม (หลักเกณฑ์ที่เสนอในวันนี้)

พยัญชนะที่เป็นตัวสะกด

ภาษาไทยมีมาตราตัวสะกดเป็น 8 มาตรา, คือ
 แม่ กก สะกดด้วย ก ข (ข) ค (ค) ฉ
 แม่ กก สะกดด้วย ง
 แม่ กด สะกดด้วย ด จ (จ) ช (ช) ฉ (ฉ) ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ต ถ
 ท ษ ศ ษ ส
 แม่ กน สะกดด้วย น ณ ญ ร ล พ
 แม่ กบ สะกดด้วย บ ป (ป) (ฝ) ฟ ฟ ภ
 แม่ กม สะกดด้วย ม
 แม่ เกย สะกดด้วย ย
 แม่ เกอว สะกดด้วย ว

(ข) (ค) (จ) (ฉ) (ฝ) (ฬ) ยังไม่เคยใช้เป็นตัวสะกด แต่ถ้าใช้จะอยู่ในมาตราตัวสะกดตามบรรทัดข้างต้น.

ส่วน ห อ ฮ สะกดไม่ได้.

- การออกเสียงพยัญชนะที่มีตัวสะกดทุกตัวจะตายตัวตามมาตรานั้นๆ, เช่น นาค (นาก), โอกาส (โอ-กาด), พิภพ (พิ-พบ), กัญญา (กัน-ยา). ดังนั้นในพวกคำทับศัพท์คนไทยจึงออกเสียงแก๊ต (แก๊ส), คอมมูนิต (คอมมูนิสต์).

- ไม่ออกเสียงพยัญชนะตัวสะกดท้ายคำ, ยกเว้นคำจากภาษาบาลี-สันสกฤต. ถ้าจะออกเสียงพยัญชนะท้ายคำจะออกเสียงเหมือนพยัญชนะนั้นประวิสรรชนีย์, เช่น ศิลป (สิน-ละ-ปะ), พัชร (พัช-ชะ-ระ), วัฒน (วัต-ทะ-นะ). ส่วนคำศัพท์จากภาษาตะวันตกมักต่อเสียงพยัญชนะท้ายคำเป็นเสียงพยัญชนะนั้นผสมกับสระอึเบาๆ. ส่วนจะสั้นยาวแล้วแต่กรณี, เช่น monocyte (โม-โน-ไซ-ที), thyroid (ไท-รอย-ดี), steroid (สเต-โรย-ดี). เมื่อทับศัพท์แล้วเป็น โมโนไซท์, ธีรรอยด์, สเตียรอยด์ โดยการันต์ตัวท้ายเพราะเราจะไม่ออกเสียง. ฉะนั้นการทับศัพท์เป็น โมโนไซท์, ธีรรอยด์, สเตียรอยด์ อาจทำให้สับสนเพราะการออกเสียงพยัญชนะตัวท้ายคำ จะเป็นแบบที่คนไทยคุ้นเคยจากภาษาบาลีและสันสกฤต อ่านว่า โมโนไซท์, ธีรรอยด์, สเตียรอยด์.

การออกเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ในคำ (ถ้าต้องออกเสียง) มักจะตรงกันคือเสียงพยัญชนะนั้นประวิสรรชนีย์, เช่น เอ็กซ์ตรา, ฟิตต์สเบอร์ก, ซีรุษท, วาสนา.

การออกเสียง แอล (l) ที่เป็นตัวสะกด ซึ่งทับศัพท์เป็นไทยตรงกับ ล เมื่อเป็นตัวสะกดก็จะอยู่ในแม่กน ไม่เลื่อนเสียงอย่าง แอล ของฝรั่ง, เช่น โอเรียนเต็ล เป็น โอเรียนเต็ล, แอปเปิ้ล เป็น แอปเปิ้ล. แต่ก็น่าขอบคุณบุคคลพวกหนึ่งที่ออกเสียงแม่กน แบบตัว แอล สะกด, เป็นแบบอย่างนำไว้นานแล้ว, คือพวกลิเก.....คิดถึงนวลน้องเจ้าคงหมองหม่น อยู่คนเดียวในบ้น ที่ศาลเมืองอุบล.....

เสียง r ที่เป็นตัวสะกด ออกเสียงแบบที่ภาษาไทยไม่มี และเรามากำรันต์เสีย, เช่น Firestone - ไฟร์สโตน, Bluebird - บลูเบิร์ด.

พยัญชนะเสียงเสียดแทรก (fricative) ท้ายพยางค์แบบตัว f, v, s, z (ฟ, ฝ, ศ, ษ, ส, ซ) เมื่อเป็นตัวสะกดมีเสียงพิเศษที่คำไทยไม่มี, เช่น golf - กอล์ฟ, slav - สล้าฟว์, venus - วินัส, metabolize - เมตาบอไลซ์.

เสียงต่างๆ เหล่านี้ที่ไม่ปรากฏในเสียงภาษาไทยมาก่อน, เราควรจะทำหนดให้มีเพิ่มขึ้นหรือไม่ เพื่อการออกเสียงคำทับศัพท์ได้ใกล้เคียงขึ้น และถ้าเพิ่มการออกเสียงเช่นนั้นจะมีผลต่อคำไทยเองหรือไม่, คือลากเสียงเสียดแทรกท้ายคำ, เช่น โอกาส-, ทูเรศ-.

ตัวสะกดซ้ำท้ายคำ เช่น cell - เซลล์, football - ฟุตบอลล์, chlorophill - คลอโรฟิลล์, Hofmann - ฮอฟมันน์. ทางราชบัณฑิตยสถานเคยกำหนดให้ตัดออกเหลือเพียงตัวเช่น, เช่น เซล, ฟุตบอล. แต่พจนานุกรมของราชบัณฑิตยสถานปี พ.ศ.2525 ใช้ เซลล์, ส่วน ฟุตบอลคงเดิม. ผมเห็นว่าควรจะคงตัวสะกดให้ครบ, แล้วกำรันต์ตัวที่ไม่ต้องการออกเสียง. การจะตัดออกโดยเทียบแบบกับคำบาลี-สันสกฤตนั้นไม่สมควร, เพราะจะทำให้ไม่ทราบว่ามีสะกดซ้ำหรือไม่, เช่น อีโอสโนฟิล. ส่วนภาษาบาลี-สันสกฤตมีกฎเกณฑ์แน่นอน, แม้ตัดออกแล้วก็ทราบได้ชัดเจนว่าเดิมเป็นอะไร.

ตัวอักษรซ้ำในคำ ใช้ทับศัพท์ตามเสียง, เช่น shopping - ช็อปปิง, setting - เซ็ตติ้ง, depression - ดีเพรสชั่น, เพราะเราเขียน shop - ช็อพ, set - เซ็ต, depress - ดีเพรสส์.

ตัวสะกดที่ออกเสียงเป็นพยัญชนะต้นในพยางค์ถัดไปด้วย เช่น trading - เทรดดิ้ง, porter - พอร์ตเตอร์, Walker - วอล์คเกอร์, ซึ่งในภาษาไทยก็มีคำเช่นนี้, เช่น มิตรา (มิด-ตรา), พุทรา (พุต-ชา), วุฒิ (วุต-ที), บุตรี (บุต-ตรี), เป็นต้น.

พยัญชนะประสม โดยเฉพาะที่ออกเสียงถูกล้ำ, บาง

เสียงไม่เคยมีมาก่อน, แต่ก็ไม่ยากนักสำหรับการออกเสียงสำหรับผู้ใช้ภาษาไทย, ได้แก่

tr - ถ่ายอักษรเป็น **ทร**- เช่น transistor - ทรานซิสเตอร์, trochlear - โทรเคลีย, trichomonas - ทริโชมอนาส, trapezium - แทรปเปียม, trombone - ทรอมโบน, trauma - ทรอมมา.

การออกเสียงกล้ำ ท กับ ร อย่างนี้, นับว่าเพิ่มพูนขึ้นในภาษาไทย, เพราะของเดิมมีน้อย, เช่น อินทรา, นิทรา, สุภทรา, จันทรา ซึ่งก็เป็นพยางค์ท้ายทั้งหมด. กับคำว่า ทรม (ทร-มะ หรือ ทรม-มะ) ที่แปลว่าต้นไม้ และอาออนุโลมเสียงกล้ำ **ทร**, เช่น (ทริต-สะ-ดี), ทฤษฎี (ทรี-คา-ยุ).

การออกเสียงพยัญชนะ **ทร** ที่คู่กันเช่นนี้ เคยมีการออกเสียง ดังนี้

ทร- (ทอ-ระ) เช่น ทรชน, ทรรช, ทรหด, ทรมาน.

ทร- (ช-) เช่น ทรง, ทรพย์, ทราย, ทรวง, ทราบ, ทรวดทรง, ทรดโทรม, อินทรี, อินทรีย์, ไทร, พุทรา.

ทร- (ทะ-ระ-) เช่น สนทรา, สนทรี, อินทรา, ภัทรา.

โทร- (โท-ระ-) เช่น โทรเลข, โทรศัพท์.

เมื่อเป็นเช่นนี้ ต่อไปก็ต้องพิจารณาว่าคำใดจะอ่านอย่างไร.

โทรเลข - โทรเคลีย

โทร - โทรแองเกิล

ทราย - ทราย

thr - ถ่ายอักษรเป็น **ทร**-, เช่น thrombin - ทรอมบิน, threonine - ทรีโอนีน. การกล้ำเสียง **ทร** แบบนี้ยังไม่เคยมีมาก่อน แต่มี **ทร** จูงให้ **ทร** ที่อยู่คู่กันนี้เคยมีการออกเสียงดังนี้

ทร- (ทอ-ระ) เช่น ทรณี, ทรณินทร์.

ทร- (ช-) เช่น ทรง (ชง)

ทร- (ทะ-ระ-) เช่น ทรวิษตรี (ทะ-ริด-ตรี), ทรว (ทะ-ระ)

br-, bl- ถ่ายอักษรเป็น **บร**-, **บล**, เช่น brake - เบรค, bromide - โบรไมด์, blastocyst - บลาสโตซิสต์, bloomington - บลูมิงตัน นับว่าเป็นเสียงกล้ำใหม่ในภาษาไทย.

chr- ถ่ายอักษรเป็น **ชร**-, เช่น chromosome - โครโมโซม, chromatin - โครมาติน.

chl- ถ่ายอักษรเป็น **ชล**, เช่น cochlea - โคเคลีย.

ทั้ง **ชร**- และ **ชล**- นับเป็นของใหม่ในภาษาไทย

แต่ก็มี **คร**- และ **คล**- เป็นเครื่องจูงการออกเสียงได้, เช่น ครอบครอง, คลอเคลีย.

dr- ถ่ายอักษรเป็น **ดร**-, เช่น draft - ดราฟท์, drama - ดราม่า นับว่าเป็นเสียงกล้ำใหม่ในภาษาไทย, อาจมีเสียงกล้ำ **ดฤ**-, เช่น ดฤธิ์ (ดรี-ตี).

ไม้ไตคู่ (๔)

เป็นรูปสระ เมื่อใช้จะแสดงเสียงสั้น, เช่น เกร็ง, แข็ง. นำมาใช้ในคำทับศัพท์ได้อย่างดี, เช่น ค็อคคัส, ท็อกซิน, แพล็งตัน, เจ็งกีสข่าน.

มีคำไทยที่มาจากบาลีสันสกฤต, เช่น เพชร, เบญจ, เวจ, เพชฌฆาต. ปัจจุบันท่านไม่ให้ใช้ไม้ไตคู่, จึงน่าเสียดายที่ทำให้มีคำที่เขียนอย่างหนึ่งอ่านอย่างหนึ่งเพิ่มขึ้นอีก ทั้งๆ ที่เรามีวิธีเขียนให้ตรงกับการออกเสียงได้.

ไม้ทัณฑฆาต (๖)

เป็นเครื่องหมายในภาษาไทยที่ใช้บังคับไม่ให้ออกเสียงส่วนนั้นของคำ, เรียกว่าตัวกัณฑ์ (อักษรสุดท้าย) เพราะมักอยู่ท้ายพยางค์. เคยใช้กับคำที่มาจากภาษาบาลีสันสกฤต ซึ่งมีมากพยางค์, ปากและลิ้นไทยไม่ไหวเท่า จึงใช้ตัวกัณฑ์เพื่อลดพยางค์เสียงลง, แต่คงส่วนประกอบเดิมของคำไว้ โดยใช้ทัณฑฆาตที่ตัวสุดท้ายของพยางค์ แต่มีผลตัดเสียงอักษรดังนี้

โพธิ์ (โพ), แพทย์ (แพด), พันธุ์ (พัน), กาญจน์ (กาน), ลักษมณ์ (ลัก).

การใช้เครื่องหมายนี้กับคำทับศัพท์จากคำฝรั่ง, นอกจากใช้ตามหลักเกณฑ์เดิมแล้ว ได้ยอมรับการกัณฑ์เฉพาะตัวรองสุดท้ายของพยางค์, เช่น ปาร์ค, ซอลค์, จอห์น ซึ่งมีแบบจากการเขียนภาษาไทยบางคำในสมัยก่อน, เช่น *สากัน, มาร์ค*. ในปัจจุบันได้มีการใช้ไม้ทัณฑฆาตตรงตำแหน่งต่างๆ ในพยางค์ และบางพยางค์ก็มีหลายตำแหน่ง, เช่น pneumonia - ปีนิวโมเนีย, Pfeiffer - ไปฟ์เฟออร์, Forbes - ฟอর্বส์, Johns - จอห์นส์, Rorschach - รอร์ชัชช. แต่ละตำแหน่งเป็นการฆ่าเสียงเฉพาะตัวนั้นๆ ถ้ายอมรับสิ่งนี้ เราจำเป็นต้องแก้ไขการเขียน กาญจน์-กาญจน์, ลักษมณ์-ลักษ์มัญ หรือไม้, เพื่อให้เป็นกฎเกณฑ์เดียวกัน.

สระ

เสียงสระและรูปสระของเรามีมากพอที่จะเขียนเสียงคำศัพท์ได้ดีพอสมควร แต่ก็มีบางเสียงที่เขียนได้เพียงใกล้เคียง, เช่น ù, ä, ö ในภาษาเยอรมัน, หรือเสียง eu, eü ในภาษาฝรั่งเศส, เป็นต้น.

การถ่ายอักษรที่เป็นสระนี้ทำได้ยาก, เพราะการผสมสระของภาษาตะวันตกไม่ตายตัวหรือแตกต่างกันได้มาก ฉะนั้นในกรณีของสระ, การถ่ายเสียงจึงดีที่สุด และอาจจำแนกตัว y ที่ประกอบเป็นสระโดยใช้ ย เข้าผสม, เช่น methyl - เมธิล, mycology - มัยโคโลยี และอาจแยกคำเสียงเอที่มีตัวสะกดได้บางส่วนจากการเขียน เอ็ร์-หรือ-เออร์- แต่ไม่ครบถ้วน.

ตัวเลข

ภาษาไทยมีตัวเลขเป็นของตัวเองครบถ้วนสำหรับแสดงจำนวนได้โดยไม่จำกัด, ทั้งยังมีวิธีเขียนขมวดหัว, ม้วนตัว และวาดหางอย่างมีศิลปะ โดยหลักการเมื่อเขียนภาษาไทยก็ควรใช้เลขไทยเพื่อให้สมบูรณ์. การทับศัพท์ก็ควรเป็นเช่นนั้น ถ้าไม่มีข้อจำกัดอย่างใด.

คำที่น่าจะต้องใช้อักษรต่างภาษาโดยไม่ทับศัพท์

มีคำบางประเภทหรือบางลักษณะที่น่าจะต้องใช้อักษรภาษาเดิมโดยไม่ทับศัพท์, ได้แก่

1. **สัญลักษณ์หรือสูตรต่างๆ** เพื่อความกะทัดรัดและสื่อความหมายเป็นสากล.

- ทางแพทย์ เช่น ซีเอสแอลไฟฟ้าหัวใจ
- ทางพันธุศาสตร์ เช่น ชื่อหน่วยพันธุกรรม
- ทางเคมี เช่น สัญลักษณ์ชื่อธาตุต่างๆ, สูตรเคมี
- ทางฟิสิกส์ เช่น หน่วย g, สูตรการคำนวณ
- ทางสถิติศาสตร์ เช่น X, สูตรการคำนวณ
- ทางคณิตศาสตร์, เช่น สูตรการคำนวณ.

ฯลฯ

2. **ชื่อทางวิทยาศาสตร์ของสิ่งมีชีวิต** อย่างน้อยก็ครั้งแรกที่ปรากฏ

3. **เอกสารอ้างอิงต่างประเทศ**

4. **คำต่างภาษาที่ใช้เปรียบเทียบ, หรืออ้างอิง, ตลอดจนคำที่เสนอเป็นศัพท์ไทย** (เขียนคำภาษาเดิมไว้ในวงเล็บถัดไป, สำหรับครั้งแรกที่ปรากฏในข้อเขียนนั้น).

5. **ชื่อเฉพาะที่ไม่ทราบการออกเสียงที่ถูกต้อง** โดยเฉพาะชื่อไทยที่เขียนด้วยอักษรต่างภาษา. เมื่อทับศัพท์แล้วอาจคลาดเคลื่อนได้ เพราะทับกันมาทอดหนึ่งแล้ว, เช่น

Vachananda - วาจันนท, วาจันนท, วาจันนทา, วัจนนท, วัจนนท, วัจนนทา.

การทับศัพท์บางกรณี

ไม่ควรทับศัพท์ครึ่งๆ กลางๆ, เช่น

Silver nitrate ควรเป็น ซิลเวอร์ ไนเตรท, ไม่ควรใช้ เงิน ไนเตรท, แต่อาจใช้เกลือ ไนเตรท ของเงิน.

Copper sulfate ควรเป็น คอปเปอร์ ซัลเฟท, ไม่ควรใช้ ทองแดง ซัลเฟท, แต่อาจใช้เกลือ ซัลเฟท ของทองแดง.

การทับศัพท์คำย่อและคำย่อของคำทับศัพท์

การทับศัพท์คำย่อ โดยทั่วไปทับศัพท์ด้วยการถ่ายเสียง, มีส่วนน้อยที่ทับศัพท์ด้วยการถ่ายอักษร.

1. **คำย่อที่เป็นตัวอักษรอ่านแยกเป็นตัว** การทับศัพท์แบบนี้เป็นการถ่ายเสียงและควรใช้มหัพภาคหลังตัวอักษรทุกตัว, เช่น

- KLM - เค.แอล.เอ็ม.
- DNA - ดี.เอ็น.เอ.
- DAAD - เด.อา.อา.เด. (เป็นภาษาเยอรมัน)
- ATP - เอ.ที.พี.

2. **คำย่อที่ผสมอ่านเป็นคำ** การทับศัพท์เช่นเดียวกับการทับศัพท์ทั่วไป, ไม่จำเป็นต้องใช้มหัพภาค, เช่น

- ESCAP - เอสแคฟ
- Unesco - ยูเนสโค
- AIDS - เอ็ดส์
- ASEAN - อาเซียน

3. **คำย่อที่ทับศัพท์ด้วยการถ่ายอักษร** มีจำนวนน้อย, คิดว่าไม่เหมาะสมไม่นำมาใช้เพิ่มขึ้นอีก, เช่น

- Dr. - ดร.
- Mr. - มร.

คำย่อของคำทับศัพท์

1. **ใช้พยัญชนะเป็นคำย่อ และใช้มหัพภาคหลังตัวสุดท้าย**, เช่น

- มิลลิลิตร - มล.
- กิโลกรัม - กก.
- เซนติเมตร - ซม.
- สหรัฐอเมริกา - สรอ.

2. **ย่อโดยตัดส่วนท้ายของคำออก แล้วใช้เครื่องหมายมหัพภาคหลังคำย่อ**, เช่น

ออร์โธปิดิกส์ - ออร์โธ. (ในภาษาเดิม Orthopedics - Orthop.)

เทคโนโลยี - เทคโนโลยี. (ในภาษาเดิม Technology - Technol.)

สเตรปโตค็อกคัส - สเตรป. (ในภาษาเดิม Streptococcus - Strept.)

หมายเหตุ ไปยาลน้อย (๖) ใช้ย่อข้อความ (ควรมีคำเต็มมาก่อน), เช่น ออร์โทปีติกส์ และกายภาพบำบัด ย่อเป็น ออร์โธ, เทคโนโลยีพระจอมเกล้า ย่อเป็น เทคโนโลยี.

การจัดคำทับศัพท์ในข้อความภาษาไทย

คำทับศัพท์ เป็นคำที่ใช้อักษรไทยสะกด, ฉะนั้นเมื่อจัดเข้ากับข้อความภาษาไทย จึงควรต้องใช้ระบบไวยากรณ์ไทย และลักษณะภาษาไทย, เช่น

- ใช้คำทับศัพท์จากคำในรูปเอกพจน์ (ยกเว้นคำศัพท์ที่มีแต่รูปพหูพจน์), เช่น ฟุต, นิวส์.

- ใช้คำทับศัพท์จากคำในรูปปัจจุบันกาล.

- ไม่เปลี่ยนรูปคำตามเพศ (gender), การก (case), วาก (voice).

- คำขยายอยู่ในตำแหน่งแบบภาษาไทย, เช่น 70% alcohol - แอลกอฮอล์ 70%, 10 mg of glucose - กลูโคส 10 มก.

- ใช้คำลักษณะนาม, สมุหนาม, แบบคำไทย.

- เพิ่มคำสาบานนามย่อบอกประเภทหรือจำพวกของชื่อที่ทับศัพท์ว่าเป็นอะไร, เช่น trout - ปลาเทราท์, Emu - นกอีมู, Swedish - ชาวสวีเดน, ภาษาสวีเดน.

หมายเหตุ ตัวอย่างในคำไทย กระจอก - นกกระจอก, -ปลากระบอก หรือ -ไฟนกระบอก.

การจัดคำทับศัพท์เข้ากับข้อความภาษาไทยนี้ บางท่านใช้วิธีเว้นช่องไฟก่อนและหลังคำทับศัพท์ด้วย จะได้เห็นแยกจากคำอื่นชัดเจน, ซึ่งอาจช่วยลดปัญหาการการันต์พยัญชนะต้นคำ และได้ทราบว่า เป็นคำทับศัพท์, ซึ่งอาจจะต้องออกเสียงเป็นพิเศษแตกต่างไป. ผมเองไม่เห็นด้วยกับวิธีนี้, เพราะจะกระทบกระเทือนการเรียงคำในประโยคภาษาไทย ซึ่งเขียนต่อเนื่องกันจนจบประโยค, แต่ถึงกระนั้นก็จำเป็นต้องยอมรับการเว้นช่องไฟในคำทับศัพท์ตามคำในภาษาเดิม และยอมรับการใช้เครื่องหมายวรรคตอนระหว่างคำทับศัพท์ด้วย, เช่น

Superior vena cava - สุพีเรียร์ วินา คาวา

Lupus erythematosus - ลูปัส อีริธีมะโตซัส

Ampicillin, Penicillin, Streptomycin - แอมพิซิลลิน, เพนิซิลลิน, สเตรปโตมัยซิน

Staph. aureus; Staph. albus; Strept. pyogenes - สแตฟ. ออเรียส; สแตฟ. อัลบัส; สเตรป. พัยโอจีนีส, เป็นต้น.

วิถีชีวิตของคำทับศัพท์

เมื่อคำต่างภาษาเข้าสู่ภาษาไทยในลักษณะของคำทับศัพท์แล้วอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้หลายแบบด้วยกัน, พอสรุปได้ดังนี้

1. เลิกไปจากการบัญญัติศัพท์ขึ้นแทน ทั้งนี้เพราะว่า คำทับศัพท์นั้นไม่กลมกลืนสนิทกับภาษาไทย ไม่ว่าจะในแง่ของการออกเสียง หรือการสะกดการันต์, จึงถือว่าคำทับศัพท์เป็นคำที่นำมาใช้แก้ขัด หรือใช้ชั่วคราวเท่านั้น. คำเช่นนี้มีมากมาย, เช่น โรงสกูล-โรงเรียน, ยูนิเวอร์ซิตี-มหาวิทยาลัย, ออฟฟิศ-สำนักงาน.

2. รับไว้ในภาษาไทย ได้แก่คำทับศัพท์ที่เป็นวิสามานยนาม, คำที่ถือเป็นสากล และคำทับศัพท์ที่คนทั่วไปยอมรับไว้เป็นคำไทย, ตัวอย่าง

วิสามานยนาม: ชื่อคน, ชื่อสารเคมี

คำที่เป็นสากล: เทนนิส, แบดมินตัน, ไวโอลิน, บิลเลียด

คำที่คนไทยทั่วไปยอมรับแล้ว: คิว, โควต้า, เกม, แก๊ส.

3. ผันแปรหรือเพี้ยนไปจากปัจจัยต่างๆ แล้วเลิกใช้ไปหรือยืดยังต่อไปก็ได้

3.1 เพี้ยนเสียง เพราะจับเสียงไม่ได้, เช่น คำทางการช่าง สกูไร - screw driver, ไซก้อ๊ฟ - shock absorber, วาว - valve, ปัสตัน - pistol.

3.2 ลากเข้าความ เนื่องจากเป็นคำที่แปลกใหม่, ไม่มีความหมายในภาษาไทย, จึงลากเข้าหาความหมายในภาษาไทย.

ตัวอย่าง Bradley - ปลัดเล, Duncan - ดันกัน, Rankin - แร็งกิน, MacFarland - แมกฟาลัน, Portugese - พุทธเกษ, government - กัดฟันมัน, uniform - อยู่ในฟอร์ม, condenser - กันแดด, มะโย่ง - ม้าย่อง, โรโยะ เวอร์ดี - ราชาวดี, ถั่วเก - ถั่วแก่.

3.3 ตัดคำให้สั้นลง อาจจากพื้นฐานทางภาษาของเราที่เป็นคำโดดหรือคำน้อยพยางค์, จึงมีแนวโน้มที่จะตัดคำให้สั้นลง และอาจเพราะไม่เข้าใจภาษา จึงใช้วิธีตัดคำ (คนสมัยก่อนมักใช้วิธีลากเข้าความ), บางท่านก็ว่าแสดงถึงภาวะเร่งร้อนในชีวิตปัจจุบัน.

ตัวอย่าง (ฟุต) บอลล์, แบด (มินตัน), (นม) เบอร์, (ยูนิ) ฟอร์ม, กิโล (กรัม), (กิ) โล (กรัม), มอเตอร์ไซค์- (เคิล), (ซี) แกรวด.

และมีอีกมากที่ยังอยู่ในระยะเป็นภาษาพูด หรือเริ่มเขียนเป็นตัวหนังสือบ้างแล้ว, เช่น คาเฟ่ท - คาเฟ่ที่เรีย, สตอร์ว - สตอร์วเบอร์รี่, สุกี้ - สุกียากี้, สเป็ค - สเปซิ- ฟิเคชั่น, เว-เวเคชั่น, แซม-ริเอ็กแซมมิเนชั่น, เอ็น - เอ็น- ทราแน็ส, โค - โอเวอร์ ไทม์, ออ - ออทอพซี, แอร์ (ไฮส- เตสส์), แอร์ (คอนดิชั่น).

คำจำพวกนี้เป็นคนละพวกกับ *คำกร่อน*, ซึ่งเป็นการกร่อนของเสียงที่เกิดขึ้นเองจากการออกเสียงต่างๆ ไป, เช่น หมากม่วง - มะม่วง, ดินัน - เตียน. ส่วน *คำตัด* นี้เกิดขึ้นโดยจงใจเพื่อให้สั้นเข้า.

ส่งท้าย

ท่านทั้งหลาย จากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการและการติดต่อสื่อสารกับนานาชาติ, เราคงปฏิเสธคำต่างภาษาไม่ได้. ผมจึงคิดว่าเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของพวกเราในปัจจุบันที่จะผ่อนเบาให้คำต่างภาษาท่วมทับภาษาของเรา และมีให้คำต่างภาษาที่เราจำเป็นต้องยอมรับเข้ามาเป็นอันตรายต่อภาษาของเรา ด้วยการนำคำที่มีอยู่แล้วในภาษาของเรา, ด้วยการบัญญัติศัพท์ใหม่ที่เหมาะสมขึ้นใช้ และด้วยการทับศัพท์. นอกเหนือจากกรณีพิเศษที่ยอมรับคำต่างภาษาบางประเภทในลักษณะรูปสะกดด้วยอักษรต่างภาษาโดยไม่เปลี่ยนแปลง.

การทับศัพท์เป็นกลยุทธ์เฉพาะหน้า, ฉุกเฉิน และชั่วคราวในการรับมือกับคำต่างภาษา ซึ่งควรต้องจำกัดและกำจัดการสร้างคำของเราขึ้นมาแทนเรื่อยๆ ให้ได้มากที่สุด และด้วยการดัดแปลงให้เหมาะสมกับความนิยมของผู้ใช้ภาษาไทย. อย่างไรก็ตาม, การทับศัพท์ก็ควรต้องมีระเบียบแบบแผนทางภาษา, ที่เหมาะสมสอดคล้องกับอักษรวิธของไทย เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่คนหมู่มากในการใช้สอย, ไม่กระทบกระเทือนภาษาไทยที่ใช้อยู่เดิมจนรวน และให้สามารถพัฒนาภาษาไทยให้งอกเงยอย่างงดงามต่อไปได้ด้วย.

ระบบการทับศัพท์ในภาษาไทยที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันยังมีหลายระบบและยังมีปัญหา, โดยเฉพาะอย่างยิ่งการออกเสียงทับศัพท์ไม่ตรงกับรูปคำ และยังไม่สามารถสร้างกฎเกณฑ์การออกเสียงดังกล่าวนั้นได้.

การทับศัพท์ในภาษาไทยควรปรับปรุงการสะกดรูป

คำให้ออกเสียงตรงตามความนิยมของผู้ใช้ภาษาไทย และแสดงเค้าของคำภาษาเดิมได้พอสมควร. โดยเอกลักษณ์และคุณวิเศษของภาษาไทยที่มีอยู่แล้ว, ผมเชื่อว่าภาษาไทยมีศักยภาพสูงในการปรับตัวและสามารถพัฒนารับการเปลี่ยนแปลงทางภาษาต่อไปในภายหน้าได้อีกมากและนาน หากเราระมัดระวังการใช้ทรัพยากรสำคัญนี้โดยไม่มั่งง่าย

นักภาษาและนักวิชาการควรรับภาระและความรับผิดชอบ, กำหนดคำทับศัพท์ในภาษาไทยให้เกิดประโยชน์ใช้สอยแก่ผู้ใช้ภาษาไทยทั่วไปเป็นอันดับแรก, เพราะภาษาเป็นของส่วนรวมมีใช้ของกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดโดยเฉพาะ ส่วนการสืบเค้าทางภาษาเดิมควรเป็นอันดับรอง, เพราะนักภาษาและนักวิชาการซึ่งรู้ภาษานั้นๆ อยู่ด้วยแล้ว ย่อมติดตามต้นเค้าได้ไม่ยากโดยเฉพาะในยุคสมัยปัจจุบันที่มีการบันทึกศึกษาสืบเนื่องอยู่ตลอดเวลา.

ปัจจุบันนี้เราได้ใช้คำทับศัพท์จำนวนหนึ่งมานานพอสมควร พอจะทราบแล้วว่าผู้ใช้ภาษาไทยส่วนใหญ่นิยมออกเสียงคำทับศัพท์คำใด, อย่างไร. ผมจึงเห็นว่าน่าจะได้สะกดคำทับศัพท์นั้นให้ตายตัวตรงการออกเสียงนั้นได้แล้ว และน่าจะให้มีพจนานุกรมคำทับศัพท์ และตำราอธิบายภาษาไทยที่เกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้เพิ่มเติมขึ้น.

ในสมัยกรุงศรีอยุธยา, แผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช, เราได้มี *จินตมานั* ซึ่งถือเป็นหนังสือว่าด้วยระเบียบภาษาไทยเล่มแรก, แต่งโดยพระโหราธิบดี ซึ่งได้ใช้แพร่หลายเรื่อยมา.

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์, ได้มี *จินตมานั* อีกฉบับหนึ่ง, ทรงแต่งโดยกรมหลวงวงศาธิราช และเรามีชุดแบบเรียนภาษาไทยว่าด้วยวิธีใช้ตัวอักษร, พยัญชนะเสียงสูงต่ำ, การผันอักษร, การผสมอักษร และตัวสะกดการันต์, แต่งโดยพระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร). แบบเรียนชุดนี้ประกอบด้วย *มูลบทบรรพกิจ, วรรณคดีนิกร, อักษรประโยค, สังโยคพิธาน, ไวพจน์พิจารณ* และ *พิศาลการันต์* และยังมี *ชุดหลักภาษาไทย* ซึ่งประกอบด้วย *อักษรวิที, วจีวิพากย์, วากยสัมพันธ์* และ *ฉันทลักษณ์* แต่งโดยพระยาอุปทิศศิลปสาร (นิม กาญจนานันท์ เปรียญ).

ผมจึงคิดว่า ถ้าภาษาไทยของเราในปัจจุบันได้ผิดเพี้ยนไปจากหลักเกณฑ์เดิม, มีการเปลี่ยนแปลงใหม่ เราก็น่าจะมีอีกชุดหนึ่งเกี่ยวกับคำต่างประเทศ, คำพิเศษต่างๆ, รวมทั้งคำวิบัติด้วย เป็นของเพิ่มเติมจากของเดิม. และผมขออนุญาตเสนอชื่อเมื่อไว้ดังนี้, คือ *มูลบทบรรพกิจ* ซึ่งเป็นคำนวนของ *มูลบทบรรพกิจ* และต่อจาก *มูลบทบรรพกิจ* เรา

ก็ควรมี พจนานุกรม, พิเศษพจนานุกรม, ภาษาวิบัติ และ สวัสดิ์ภาษา
ไทย.

ขอขอบคุณ

ภูเก็ท วาจาณนท

18 พฤศจิกายน 2528

เอกสารประกอบการเรียบเรียง

1. กมล เกตุศิริ. เสียงดนตรีในภาษาไทย. คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประกายพรึก (ไม่มีปีที่พิมพ์).
2. ณรงค์ โฉมเฉลา. คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้คำที่เขียนด้วยอักษรโรมันในบทความทางวิทยาศาสตร์. วารสารสงขลานครินทร์ 2525; 4:261-75.

3. หะอบ โปษะกฤษณะ. ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย, การเขียน-การอ่าน-การพูด-การฟัง และราชาศัพท์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บำรุงสาสน์ 2528.
4. ภูเก็ท วาจาณนท. ข้อคิดเห็นบางประการเกี่ยวกับการเขียนเรื่องทางวิชาการด้วยภาษาไทย. สารคดีราช 2513; 22:1382-83.
5. ภูเก็ท วาจาณนท. ภาษาสารคดีราช. สารคดีราช 2518; 25:1363-72.
6. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องบัญญัติศัพท์ฉบับที่ 1 ราชกิจจานุเบกษา 2486; 59:1831-42.
7. วิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. สิ่งที่น่าสนใจในภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: ฤทธิศรีการพิมพ์, 2528.
8. พระยาศรีสุนทรโวหาร. มุสทบทบรรพกิจ ฯลฯ. ธนบุรี: รุ่งวัฒนา 2510.
9. ศิลปจารึกพ่อขุนรามคำแหง หลักที่ 1.
10. สมชาย อุวิระ. ข้อเสนอเกี่ยวกับการเขียนทับศัพท์ในสารคดีราช. สารคดีราช 2518; 25:98-102.
11. สมชาย อุวิระ. อันเนื่องมาจาก "ภาษาสารคดีราช". สารคดีราช 2518; 25:1400-6.
12. พระยาอนุমানราชธน. นิรุกติศาสตร์ เล่ม 1 และเล่ม 2. พระนคร: รุ่งเรืองธรรม, 2499.
13. อวย เกตุสิงห์. การเขียนทับศัพท์คำวิชาการ. สารคดีราช 2501; 10: 230-8.
14. อวย เกตุสิงห์. เอกสารการแพทย์, ลักษณะ, ประเภท, การผลิต. สารคดีราช 2512; 21:1-37.
15. พระยาอุปกิตศิลปสาร. หลักภาษาไทย อักษรวิธ, วจวิภาค, วากยสัมพันธ์, ฉันทลักษณ์. พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช (ไม่มีปีที่พิมพ์).

